

John Green (*1977): Hvězdy nám nepřály
(2012)

Struktura zkoušky:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

3. Námět, témata, hlavní motivy;

4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

(1) Koncem zimy mého sedmnáctého roku matka usoudila, že mám depresi. Patrně proto, že jsem málokdy vycházela z domu, trávila spoustu času v posteli, četla pořád dokola stejnou knihu, málo jedla a velkou část volného času, kterého jsem měla spoustu, jsem trávila úvahami o smrti. Když člověk čte nějakou příručku, webovou stránku nebo něco podobného o rakovině, mezi jejími vedlejšími účinky je vždycky uvedena deprese. Jenže ve skutečnosti není deprese vedlejší účinek rakoviny. Deprese je vedlejší účinek umírání. (Rakovina je taky vedlejší účinek umírání. Vlastně jako skoro všechno.) Máma byla ale přesvědčená, že potřebuju léčit, a tak mě vzala k mému obvyklému doktoru Jimovi. Ten došel k názoru, že se doslova topím v ochromující a naprosto klinické depresi, a proto je potřeba upravit dávkování léků a přihlásit mě do podpůrné skupiny. Ta skupina fungovala jednou týdně a střídali se tam lidé, kterým bylo více či méně zle v důsledku nádoru. Proč se střídali? Vedlejší účinek umírání.

(2) Jenom jedna věc je totiž horší než šinout si to v šestnácti do kytek s rakovinou. A to je mít dítě, které si to šine do kytek s rakovinou.

(3) Ani Augustus Waters, ani já jsme nepromluvili, dokud Patrik neřekl: „Auguste, nechtěl bys skupině říct něco o svých obavách?

„O obavách?“

„Ano.“

„Bojím se zapomenutí,“ prohlásil bez zaváhání. „Bojím se ho jako ten příslovečný slepec, který má strach ze tmy.“

„Předbíháš,“ usmál se Izák. (...)

Byl to dlouhý seznam. Na světě je spousta mrtvých lidí. Patrik monotónně četl jména z papíru, protože jich bylo příliš mnoho na to, aby se je naučil zpaměti, a já jsem zavřela oči a snažila se o nábožné myšlenky, jenže většinou jsem si představovala, jak jednou na ten seznam přibude i moje jméno, až někam na konec, kdy už nikdo neposlouchá.

(4) Izákova maminka nám donesla z jídelny dvě židle a my s Izákem jsme si ke Gusovi sedli. Vzala jsem ho za ruku a prstem jsem kroužila v těch místech mezi palcem a ukazováčkem. Dospělí sešli dolů do suterénu, nejspíš aby se politovali nebo něco, a my tři jsme zůstali sami v obýváku. Po nějaké době se k nám Augustus obrátil; probouzení mu trvalo dlouho. „Co Monika?“ zeptal se. „Ani jednou se neozvala,“ odpověděl Izák. „Nenapsala mi ani dopis, ani e-mail. Mimochodem, mám takovou mašinku, co mi čte emaily. Je skvělá. Můžu si vybrat, jestli chci mužský nebo ženský hlas, jaký má mít přízvuk a tak různě.“ „Takže kdybych ti třeba poslal pornopovídku, tak si ji můžeš nechat přečíst od starýho Němce nebo tak?“ „Přesně,“ kývl Izák.

(5) Za dva týdny jsem měla naplánovanou PET, pozitronovou tomografii. Jestli se něco děje, brzo se to dozvím. A ničemu nepomůžu, když si budu do té doby dělat starosti. A přesto jsem si je

dělala. Líbilo se mi být člověk. Chtěla jsem v tom pokračovat. Starost je další vedlejší účinek umírání.

(6) Přesně v 15.32 jsem uviděla Kaitlin u čínské restaurace. Všimla si mě, hned jak jsem zvedla ruku, zablýskala na mě bílými, čerstvě vyrovnanými zuby a zamířila ke mně.

Na sobě měla dokonale padnoucí antracitový kabát k kolům a tmavé brýle, které jí zakrývaly půlku obličeje. Zvedla je do vlasů, sklonila se ke mně a objala mě.

„Miláčku, jak se máš?“ řekla s neurčitě britským přízvukem. (...)

„Dobře. A ty?“

„Já ti už ani nevím. Je to lightka?“ Kývla jsem a podala jí kelímek. „Škoda že už nechodíš k nám do školy. Několik kluků se tam vylouplo tak, že jsou doslova k sežrání.“

„Fakt? Kdo třeba?“ zeptala jsem se. Jmenovala pět kluků, se kterými jsme prošly základkou a nižší střední, ale už jsem si ndokázala ani jednoho z nich vybavit.

(7) Představila jsem si, jak sedím ve sluncem zalité kavárně s Peterem Van Houtenem, on se opírá lokty o stůl, naklání se ke mně a vypráví mi tiše, aby to nikdo jiný neslyšel, co se stalo s postavami, na které jsem léta myslela. (...) Vyložila jsem to mámě a pak jsem řekla: „Já tam musím jet.“

„Hazel, já tě mám moc ráda, a víš, že bych pro tebe udělala všechno, ale nemáme – nemáme peníze na cestu do zahraničí, a dostat tam všechny tvoje přístroje by bylo – miláčku, to prostě –“

„Já vím,“ přerušila jsem ji. Uvědomila jsem si, že byla hloupost o tom uvažovat. (...)

„Tobě na tom hodně záleží, vid’?“ Sedla si vedle mě a položila mi ruku na koleno. (...) „Promluvím o tom s tátou.“

„Ne, nedělej to,“ zarazila jsem ji. „Vážně, neutrácejte za to. Já něco vymyslím.“ Došlo mi, že důvod, proč rodiče nemají peníze, jsem já. Rodinné úspory jsem vysála doplatky za phalanxifor, a máma nemůže pracovat, protože na plný úvazek opečovává mě.

(8) „Mohla bys zavolat Džinům a říct jim, že ten výlet se nekoná, Zrovna jsem dostala e-mail od asistentky Petera van Houtena. Myslí si, že přijedeme.“

Stiskla rty a podívala se jinam.

„Co je?“

„Nemám ti to říkat, dokud táta nepřijde domů.“

„Co?“ zeptala jsem se znovu.

„Výlet platí,“ odpověděla konečně. „včera večer nám volala doktorka Maria a dost přesvědčivě nám vysvětlila, že bys měla žít svůj –“

„MAMI, JÁ TĚ MILUJU!“ vykřikla jsem a ona přišla k posteli a nechala se obejmout.

Augustovi jsem poslala esemesku, protože jsem věděla, že je ve škole. (...)

Jestli dokážu zůstat naživu, budu znát všechna ta nenapsaná tajemství Anniny matky a Fanfána Tulipána. Podívala jsem se do výstřihu na svou hrud’.

„Koukejte makat,“ napomenula jsem šeptem plíce.

(9) Říkáte si, že když vás ten druhý uvidí plakat, bude ho to bolet a vy budete v jeho životě představovat jen smutek, ale nechcete být jen smutkem, a tak nechcete brečet. Tohle všechno si říkáte a koukáte přitom na strop, a pak polknete, i když krk se vůbec nechce zavřít, a podíváte se na člověka, který vás miluje, a usmějete se.

Blýskl svým pokřiveným úsměvem a pokračoval: „Rozsvítil jsem se jako vánoční stromeček, Hazel Grace. Pohrudnice, levá kyčel, játra, prostě všude.“ Všude. To slovo jako by chvíli zůstalo viset ve vzduchu. Oba jsme věděli, co to znamená.